

Узагальнення й систематизація «Лексична норма»

До групи **лексичних помилок** зараховують недоліки мовлення, пов'язані з використанням слів і фразеологічних зворотів, які не відповідають **нормам** літературної мови.

Лексичні помилки

<p>1) стилістично немотивована тавтологія (повторення спільнокореневих слів у межах одного речення або контактних реченнях)</p>	<p>У <u>своїй</u> кіноповісті «Зачарована Десна» він описує <u>свою</u> безмежну любов до природи.</p>
<p>2) стилістично немотивований плеоназм (один і той самий зміст продубльовано словами, які стоять поряд)</p>	<p>Кожному гостеві нашого закладу подарували <u>пам'ятний сувенір</u>.</p>
<p>3) стилістично немотивоване багатослів'я (уживання зайвих слів)</p>	<p>Похід князя Ігоря на половців відбувся у <u>квітні місяці</u>.</p>
<p>4) уживання слів у невластивому значенні (актуалізація невластивого для слова значення)</p>	<p>На мою думку, нам треба тільки згадати, як батьки <u>залучають</u> не кидати сміття на вулиці й не вбивати маленьких комах.</p>
<p>5) порушення лексичної сполучваності слів (несумісність поєднаних слів за значенням)</p>	<p>Для прикладу хочу <u>привести</u> новелу «Я(Романтика)».</p>
<p>6) уживання слів, не властивих літературній українській мові (немотивовані діалектизми, полонізми, мадяризми, росіянізми)</p>	<p>Польоти людини в космос кожного разу <u>розрушують</u> озоновий шар.</p>
<p>7) уживання слів, не властивих зображуваній епосі</p>	<p>У панів були <u>раби</u>, яких вони експлуатували.</p>
<p>8) некоректне вживання фразеологізмів</p>	<p>Я і природа – це <u>дві сторони медальйона</u>.</p>

Практичні завдання

Завдання 1

Поясніть, який тип лексичної помилки є в кожному з речень. виправте порушення норм.

1. І щоб захиститися, добру треба встати на захист своїх прибічників, використовуючи не слабшу зброю проти зла, бо, як кажуть, «клин клином викорінюють».
2. Солдати князя Ігоря були відважними.
3. Першою домівкою для первісних людей були печери, а їжею – м'ясо диких тварин.
4. Наші громадянські читання були зачинені директором.
5. Допомогти іншому — це страшенно просто. Людям властиво жаліти за минулим.
6. Мойсей прожив плодове життя.
7. Зла, безпорядна людина може досягти успіху швидше, але ненадовго.
8. Упродовж усього періоду життя хлопець намагався боротися зі злом.
9. І досі п'єса «Наталка Полтавка» не сходить зі сцен театрів.
10. У кожної людини є чимало потенціальних можливостей для досягнення успіхів у житті.
11. Для мене взірцем є мій батько.
12. Погодьтеся, більшість українських письменників того часу писала здебільшого про красу природи.

Рекомендовані джерела

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти / Олександр Авраменко. Київ: Грамота, 2018.
2. Калинич О. Лексичні помилки: підготовка до ЗНО / Олеся Калинич. Харків: Соняшник, 2018.